

**Norges
Handelshøyskole**

<http://www.nhh.no/sam/debatt/>

**Institutt for
samfunnsøkonomi**

Helleveien 30
5045 Bergen

**SAMFUNNSØKONOMISK
ANALYSE OG DEBATT
SØD-23/11**

ISSN: 1502-5683
2011

Nyhetskartell

av

Øystein Foros og Hans Jarle Kind

Publisert i: *Dagbladet*, 24. november 2011

Synspunkter og konklusjoner som fremkommer er forfatterens egne.

SKRIFTSERIEN - SAMFUNNSØKONOMISK DEBATT

Skriftserien Samfunnsøkonomisk Debatt utgjør et supplement til den tradisjonelle "reprint" serien ved Institutt for Samfunnsøkonomi ved NHH. Mens reprint serien omfatter publiserte artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter, er Samfunnsøkonomisk Debatt primært rettet mot mindre omfattende og mer debattorienterte bidrag. Bidragene omfatter eksempelvis artikler fra norske fagtidsskrifter, kronikker og debattinnlegg med faglig forankring samt foredrag og temaforelesninger i fulltekst.

Debatt

Mikal Hem
Debatt- og kronikk-ansvarlig

SEND INNLEGG TIL
debatt@dagbladet.no

Cornelia Kristiansen

KRONIKK: 6000 tegn inkl. mellomrom.
HOVEDINNLEGG: 3000 tegn inkl. mellomrom
REPLIKK: 2000 tegn inkl. mellomrom.
KORTINNLEGG: 700 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

49

blå pingviner som ble reddet fra oljesølet rundt lasteskipet Rena, som forliste utenfor kysten av New Zealand i oktober i år, er sluppet ut i havet igjen, ifølge The Guardian.

RETT FRA NETT

” Kringkastingsrådets leder vil begrense tilgangen til NRKs «Trekant» på nett.

” Daglig drap og mord og Kadhafi splatta utover skjermen er helt greit, men et program som viser kjønnsorgan ... Skjerp dekk, alle har det mellom bena, og vi lever i 2011.

Knut A. Skytlie

” Jeg er ikke overrasket over at dette kommer fra May-Helen Molvær Grimstad. Det er synd for KrF at de har et slikt negativt fokus på sex, og en redsel for at barn skal få informasjon om dette. Jeg vil mye heller at barna mine skal få informasjon fra Trekant enn at de skal bruke pornosider som sin fremste informasjonskilde.

Oppgittfar

” Hvorfor i huleste er en KrF-er leder av Kringkastingsrådet?

Rusynlig

” Primært er det vel de mest religiøse som har så store problemer med nakenhet, og ganske riktig, «problemet» ble påpekt av en KrF-politiker.

Torstein Klingenberg

” Tenk på alle de som ikke fikk orgasme før denne episoden, som nå får det og derfor har én ting de slipper å bekymre seg over.

Karsiven

” Jeg er egentlig enig i at det går mot en forflating av seksualitet i dette samfunnet, og at det er trist og usunt. Trekant er ikke porno, men det egner seg dårlig for barn.

Rellefekor

” Dette handler om å bruke sin egen religion og normer til å prøve å bestemme over andre, uten å basere det på fakta og forskning.

Kommen Tatoren

” Voksne som bare ser på NRK tror at det kun er det som finnes.

OptimusPrimus

DELTA I DEBATTEN PÅ DAGBLADET.NO

MEDIA: Til mediehusenes store fortvilelse, er det gratis å lese aviser på nettet. snarere enn avisene.

Nyhetskartell

KRONIKK

Øystein Foros
Professor, Norges Handelshøyskole

Hans Jarle Kind
Professor, Norges Handelshøyskole

I FJOR HÅPET mange mediehus at Ipad skulle bli plattformen som kunne veie opp for de tapte inntektene fra papiravisene. Det har ikke slått til, og det skyldes ikke bare at det fortsatt er relativt få som har Ipad. Innholdet i VG minus (eller var det VG+?) skiller seg ikke tilstrekkelig fra det som er tilgjengelig via gratis nettaviser. Samtidig synes ikke betalingsvilligheten for fullverdige eaviser å være høy nok til å bli noen redningsplanke.

Så da må mediene igjen forsøke å øke inntektene fra sine vanlige nettsider. Men hvorfor i all verden skulle folk være villige til å betale for å besøke vg.no eller dagbladet.no? At vi ikke betaler for nyheter formidlet digitalt skyldes ikke at vi mangler betalingsvilje som sådan, men at vi ikke trenger å betale. Bare minutter etter at en nettavis publiserer

en nyhet, vil den samme nyheten være publisert hos rivalene. Da blir det vanskelig å ta seg betalt fra leserne.

NÅ SNAKKES det om at redningen kan være etableringen av betalingsmurer der alle de sentrale mediehusene er innenfor. The Economist (8. oktober) trekker frem slovakiske Piano som det mest ambisiøse eksemplet. Piano består av ni av landets største publikasjoner, og leserne må betale fire dollar per måned. Med det høye lønnsnivået vi har i Norge, kan nok prisen settes betraktelig høyere her. Den totale inntektskaken som skapes fordeles ut fra lesernes bruk. Med andre, inntektene fordeles etter markedsandelen til de publikasjonene som er innenfor muren.

Dagbladets kommentator Andreas Wiese antyder at en slik løsning kan være redningen for norske mediehus for å stoppe inntektstapet som følger av stadig reduserte opplagstall for papiravisene (Dagbladet, 10. september). Og ifølge Wiese bør inntektene

fordeles ut fra lesernes bruk. Den som kaprer den største markedsandelen, får det største kakestykket. Jo oftere jeg besøker dagbladet.no i stedet for

”

At vi ikke betaler for nyheter formidlet digitalt skyldes ikke at vi mangler betalingsvilje som sådan, men at vi ikke trenger å betale.

VEIER IKKE OPP: Jesse Angelo and Jon Miller lanserte Ipad-avisen «The inntektene fra papiravisene, skriver kronikkforfatterne.

andre nettaviser, jo mer vil i så fall Dagbladet tjene. Særlig lønnsomt blir jeg for Dagbladet, hvis jeg ikke leser aviser fra noen av de andre mediehusene som er med i tillegg.

LA OSS LEGGE alle prinsipielle og juridiske problemer knyttet til etableringen av et slikt nyhetskartell til side. Hvis alle de store aktørene er med (også NRK), vil det rimeligvis kunne være mulig å ta seg betalt i form av en felles inngangsbillett. Hvor mye, avhenger av tilbudene både innenfor og utenfor muren. Den totale kaken å fordele fra formidling av

digitale nyheter vil med stor sikkerhet bli større enn i dag, selv om avisene som befinner seg innenfor muren nødvendigvis vil miste noen lesere, og derfor må regne med lavere annonseinntekter.

SÅ KAN ET NORSK Piano være redningen? Den digitale kaken blir større, og det skulle bli mer til hver. Det er imidlertid grunn til å regne med at konkurransen tyter ut langs andre dimensjoner. Dersom fordelingen av inntektene skjer i henhold til lesernes bruk (markedsandeler innenfor muren), vil dette gi incentiver

Dagbladet

Havnelageret, Langkaia 1, 0150 Oslo.
Postboks 1184, Sentrum, 0107 Oslo.
Sentralbord: **24 00 10 00**

Åpent man.-fre. 07.00-16.00
Stengt lør., søn. og helligdager.
Redaksjonen direkte: **24 00 03 10**
Vaktsjef direkte: **24 00 03 60**
Fotodesk direkte: **24 00 09 00**
E-post: pictures@dagbladet.no

Dagbladet.no direkte: **24 00 00 07**
E-post: nettred@dagbladet.no
Telefax: Dagbladet: **24 00 00 01**
Dagbladet.no: **24 00 01 01**
E-post: sentralbord@dagbladet.no
Tips og digitalfoto: 2400@db.no

Kundeservice: **800 30 100**
E-post: kundeservice@dagbladet.no AS
Dagblad-Trykk: **67 98 94 23**
Dagbladet forbeholder seg retten til å distribuere innsendte innlegg i elektroniske formater.

STARS AND STRIPE

Signe Wilkinson har jobbet som politisk avis-tegner siden 1982. Hun tegner for Philadelphia Daily News, og var i 1992 den første kvinnelige tegneren som vant den prestisjefylte Pulitzerprisen for sitt arbeid.

Så lenge menneskene massakrerer dyr, vil de drepe hverandre. Visselig er det slik at den som forårsaker drap og smerte ikke kan høste glede og kjærlighet.

Pythagoras

Et kartell av nettaviser kan paradoksalt nok tjene leserne

Daily» på Guggenheim-museet i New York i vinter. Ipad har ikke blitt plattformen som veier opp for de tapte Foto: Spencer Platt/Getty Images/AFP/Scanpix

til å stjele lesere fra hverandre. Det betyr at dersom dørvakten lykkes med å kreve inn en høy inngangspris, vil hvert av mediehusene som er med oppnå betydelige ekstrainntekter ved å kapre mange lesere. Jo høyere pris dørvakten klare å kapre fra leserne, jo sterkere blir incentivene til å prøve å kapre lesere fra de andre aktørene som er med.

DERMED VIL mediehusene som er innenfor muren få incentiver til å benytte mer ressurser enn i dag på å kapre lesere fra konkurrentene. En kunde som bare

leser vg.no vil ha større verdi for Schibsted enn en kunde som også leser dagbladet.no. Rett og slett siden Schibsteds andel av kartellkaken vil bli mindre jo oftere kundene deres også leser rivalenes aviser. Det er følgelig eksklusive lesere som vil ha størst verdi for avisene, selv om også konkurransen om felles lesere vil bli sterkere enn i dag. En reduksjon av dagens priskonkurranse, som har presset prisen ned til null, vil kort sagt kunne trigge økt konkurranse langs andre dimensjoner.

DET FINNES mange eksempler

fra andre bransjer på at denne typen prissamarbeid, hvor man deler inntektene etter markedsandeler, utløser en så sterk kamp om markedsandeler at aktørene hadde kommet bedre ut uten samarbeid. I mediemarkedet kan kampen om markedsandeler ta mange former, eksempelvis økte ressurser på reklame, attraktivt innhold og produktutvikling. Noe paradoksalt kan det derfor være leserne, snarere enn mediehusene, som blir vinnerne hvis det etableres et norsk Piano. I det minste kan nettavisene bli mer leseverdige enn i dag.

Dagbladet leverte hjem hver helg

Så farlig er brus for HJERTET

Bestill nå og få 4 kinobilletter i velkomstgave!

Værstoppet for 400,-

Ring 800 38 200 eller gå inn på www.db.no/helg for å bestille.

Storaksjonen med HJERTET

Alkoholiser kan oppspises med

Vi har produksjonen som gir kroppen godt!

Førstehjelp ved forklæresymptomer

100,-

Overkudd til kvinner

159,-

Naturlig D-vitamin dråper

129,-

Travel hverdag?

189,-

Dagbladet 16. november 2011

Brus gir glede og livskvalitet

Petter Nome
Direktør i Bryggeri- og drikkevareforeningen

HELSE: Jeg vokste opp med avholdsfolk på alle kanter, men gudene skal vite at de ikke var gledesløse hengehoder. Når folk var samlet til selskap var det over hærskarer av kaker, bunnløse kaffekjeler og brus. Mengder av brus! Da halvannen litersflaskene kom sto jubelen i taket og gleden like så.

Hvordan gikk det egentlige med dem? Jo kort fortalt: De utviklet seg til gode samfunnsborgere, med godt humør, god helse og sterke kropp. Og fortsatt drikker de brus som en alminnelig Dagblad-journalist (eller bryggeridirektør) drikker øl.

DETTE SLÅR meg under lesning av Dagbladets oppslag 16. november, «Så farlig er brus for hjertet».

Artikkelen bygger på en uferdig, og svært omstridt studie fra Northwestern University i USA, som ikke beviser noen ting. Studien viser at folk, i dette tilfellet kvinner, som drikker mye brus har en viss overhyppighet av hjertelidelser. Men sammenfall er ikke det samme som sammenheng. Undersøkelsen har ikke korrigert for andre faktorer i de undersøkte kvinnenes livsstil: Røyker de? Trimmer de? Spiser de sunt? Drikker de mye alkohol?

Jeg minnes historien om mannen som hadde vondt i hodet hver gang han våknet om morgenen med sko på beina. Han konkluderte med at det måtte være noe galt med skoene.

ALL FORSKNING som kan gi ny viten om ting vi putter i munnen er av det gode. Samtidig virker det som en del helseaktivister er drevet av en form for puritansk politisk korrekthet, der mat og drikke som gir folk glede og livskvalitet skal bekjempes, hvis det ikke kan påvises klare ernæringsmessige fordeler. Dette fyrer opp forskere, mer og mindre seriøse, som gir helseaktivistene det de vil ha.

BRUSPRODUSENTENE, ikke minst Coca-Cola, som fikk «æren» av å illustrere Dagbladets oppslag, har satset enorme summer på å sikre at produktene er sikre for forbrukerne. Ikke minst har de utviklet gode sukkerfrie alternativer, som har sørget for at sukkerkonsumet pr. hode i Norge er redusert med 25 prosent de siste ti åra.

Det finnes knapt noe næringsmiddel i verden som har vært gjenstand for mer forskning enn brus, dels fordi helsemyndigheter verden over stiller strenge krav, dels fordi produsentene, som har ansvar for hundretusener av arbeidsplasser og milliarder av dollar, har all mulig interesse av at produktene skal være trygge.

SAMTIDIG vet Coca-Cola like godt som alle andre at de ikke produserer helsekost. Brus er leskedrikk, laget fordi det smaker godt og gir glede, og akkurat det har faktisk en egenverdi, som helseaktivistene burde ta inn over seg. Men som alt annet må brus nytes med måte.

Du blir verken fet eller hjertesyk av å drikke en cola, på samme måte som du ikke blir slank og får evig liv av å spise ei gulrot.

Si din mening på Dagbladet.no

Dagbladet forbeholder seg retten til å distribuere innsendte innlegg på trykk og i elektroniske formater.

Epost: 2400@dagbladet.no.

Tipstelefon: 24 00 00 00

PFU Dagbladet arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen.

Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adr.: Rådhusgt. 17 3. etg., pb 46 Sentrum, 0101 Oslo.

Tlf. 22 40 50 40, **Faks.:** 22 40 50 55.

E-post: pfu@presse.no

Utkommet i serien Samfunnsøkonomisk Analyse og Debatt 2011

- 01/11** Mars, Kurt R. Brekke, Tor Helge Holmås og Odd Rune Straume, "Norge er blant de billigste landene i Europa", *Bergens Tidende*, 17.3.2011.
- 02/11** April, Lars Sørgard, "Misforstått matmakt", *Dagens Næringsliv*, 20.4.2011.
- 03/11** Mai, Rolf J. Brunstad, Ivar Gaasland og Erling Vårdal, "Ti myter om jordbruk", *Aftenposten*, 4.5.2011.
- 04/11** Mai, Ola H. Grytten, "Norge har vært fremstilt som et fattig land i Europa, men dette stemmer ikke med forskernes bilde av velstandsutviklingen". *Bergens Tidende*, 15.5.2011.
- 05/11** Mai, Rolf Brunstad, Ivar Gaasland, Klaus Mittenzwei og Erling Vårdal, "Modeller i jordbruket", *Nationen*, 23.5.2011.
- 06/11** Juni, Rolf J. Brunstad, "På samme side av bordet?", *Samfunnsøkonomen* (leder), nr. 5, 2011.
- 07/11** Juni, Tommy Staahl Gabrielsen og Lars Sørgard, "Matmakt til besvær", *Samfunnsøkonomen* nr. 5, 2011, s. 4-10.
- 08/11** Juni, Einar Hope, "Offentlig regulering og politisk styring", *Samfunnsøkonomen* nr. 5, 2011, s. 11-13.
- 09/11** Juni, Ola H. Grytten, "Kina – økonomisk destabilisator", *Velsignet Helg*, 25.6.2011.
- 10/11** Juli, Ola H. Grytten, "Finnes en vei ut av krisen for Hellas?", *Bergens Tidende*, 3.7.2011.
- 11/11** Juli, Hans Jarle Kind og Lars Sørgard, "Verre enn før?", *Dagens Næringsliv*, 28.6.2011.
- 12/11** August, Ola H. Grytten, "Vi rir foreløpig av stormen", *VG*, 11.8.2011.
- 13/11** August, Ola H. Grytten, "Ille kan bli verre". *Dagens Næringsliv* 11.8.2011.
- 14/11** August, Ola H. Grytten, "Hvor går boligmarkedet?", *Velsignet Helg*, 20.8.2011.
- 15/11** August, Ola H. Grytten, "Var det så lurt å kaste nøkkelen på sjøen", *Bergens Tidende* 28.8.2011.
- 16/11** September, Øystein Thøgersen, "Pengepolitikkenes evolusjon", i *Finansråd i utfordrende tider*, Finansdepartementet, 2011, 23-32.
- 17/11** Oktober, Gernot Doppelhofer, «Ingen vei ut for «godværs-unionen», *E24*, 20.10.2011.
- 18/11** November, Gernot Doppelhofer; «Grekerne må få eierskap til krisen», *Stavanger Aftenblad*, 3.11.2011.

- 19/11** Desember, Øystein Foros og Hans Jarle Kind, «Aviser på surfebrett», *Bergens Tidende*, 5.1.2011.
- 20/11** Desember, Ola H. Grytten, «Også tulipaner kan utløse krakk», *Bergens Tidende*, 9.10.2011.
- 21/11** Desember, Tommy Stahl Gabrielsen og Lars Sjørgard, «Matmakt på ville veier», *VG*, 27.10.2011.
- 22/11** Desember, Øystein Foros og Hans Jarle Kind, «Apple – lær av Telenor», *Dagens Næringsliv*, 11.11.2011.
- 23/11** Desember, Øystein Foros og Hans Jarle Kind, «Nyhetskartell», *Dagbladet*, 24.11.2011.